

Екологічні проблеми Миколаївщини

Сьогодні немає людини, яка б не відчувала на собі стрімкого погіршення стану свого життєвого довкілля. Забруднення води в ріках, озерах, морях та повітря, яким дихаємо. Проблема з забезпеченням якісною питною водою. Сумнівна якість більшості продуктів харчування внаслідок забруднення ґрунту і рослинності. Як наслідок – погіршення здоров'я більшості людей, поширення традиційних хвороб та поява нових.

Головною причиною погіршення стану природного довкілля є людська діяльність, головним чином – техногенна. Безліч локальних антропогенних дій різної інтенсивності, впливаючи на кругообігові природні процеси, призводить до регіональних і локальних змін. Це, перш за все, постійне підвищення кислотності атмосферних опадів, потепління і зміна клімату, зменшення потужності озонової оболонки, збільшення радіоактивності навколишнього середовища.

Екологічна ситуація в Миколаївській області досить напружена. Промисловий комплекс і багатогалузеве сільське господарство здійснюють значний негативний вплив на довкілля. Незважаючи на те, що обсяги виробництва продукції в області за останні десять років значно знизились, ступінь техногенного навантаження на основні складові екосистеми залишається суттєвим. Деякі екологи вважають, що добудова Ташлицької ГАЕС, яка входить до складу Південно-Української АЕС, загрожує екологічною катастрофою для Миколаївщини. Очевидним проявом екологічного неблагополуччя є смертність населення, яка останнім часом має тенденцію зростання.

Пропонований вашій увазі бібліографічний показник є продовженням висвітлення екологічних проблем Миколаївщини. Показник складається з розділів “Нормативно-правові документи з охорони природи Миколаївщини”, “Екологія Миколаївщини: сьогодення і майбутнє”, “Ташлицька ГАЕС: за і проти”, “Реалії заповідної справи Миколаївщини”, “Екологія і виробництво”, “Управління в галузі охорони навколишнього середовища та діяльність екологічних громадських об'єднань та організацій”.

До показника увійшли як друковані видання, так і електронні ресурси. Книги та статті з періодичної преси надаються з 2000 року. Відбір матеріалу закінчено у квітні 2006 року.

Показник буде корисним вчителям, учням, студентам, всім, хто цікавиться проблемами екологічного стану рідного краю.

Нормативно-правові документи з охорони природи Миколаївщини

1. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 25 червня 1991 року № 1264-XII // Звід Законів України. Серія 3. - 2000. - № 3. - С.147-203.
2. Програма охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки Миколаївської області на 2000-2010 роки // www.oga.mk.ua
3. Про затвердження Переліку об'єктів з охорони земель у 2004 році: Розпорядження голови Миколаївської обласної державної адміністрації в ід 8 грудня 2004 р. № 522-р // www.oga.mk.ua
4. Про схвалення Програми охорони та підвищення родючості ґрунтів Миколаївської області на 2004-2015 роки: Розпорядження голови Миколаївської обласної державної адміністрації в ід 14 червня 2004 р. № 284-р // www.oga.mk.ua
5. Про невідкладні заходи щодо поліпшення охорони та використання земель в Миколаївській області: Розпорядження голови Миколаївської обласної державної адміністрації в ід 10 лютого 2004 р. № 65-р. // www.oga.mk.ua
6. Про затвердження плану заходів щодо поліпшення екологічної освіти, виховання населення, стимулювання та пропаганди ощадливого використання води в Миколаївській області: Розпорядження голови Миколаївської обласної державної адміністрації в ід 14 жовтня 2003 р. № 570-р // www.oga.mk.ua
7. Стан навколишнього природного середовища міста Миколаєва // www.gorsovet.mk.ua/surrounding/situation.ua

Екологія Миколаївщини: сьогодення і майбутнє

1. Біорізноманіття як ключовий елемент збалансованого розвитку: Регіональний аспект: Матеріали Всеукраїнської конференції молодих вчених. Миколаїв, 30-31 жовтня 2003 р. До 90-річчя МДУ. - Миколаїв: МДУ, 2003. - 234 с .
2. Догадин М.В. Экологические проблемы водоснабжения г. Николаева // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження: IV Миколаїв. обл. краєзнавча конф. – Миколаїв: Атол, 2002. – С.283-284.
3. Заява громадських природоохоронних організацій Миколаївщини // urp.org.ru/news_detail.php?news_id=1096
4. Кіщак Ю.І. Програмні матеріали охорони довкілля Миколаївської області // Актуальні проблеми історії та культури України. Зб. наук. праць. Ч.2. - Миколаїв, 2000. - С.279-283.
5. Кіщак І.Т. Формування та використання коштів фонду охорони навколишнього природного середовища Миколаївської області // Актуальні проблеми історії та культури України: Збірник наукових праць. Ч.2. – Миколаїв, 2000. - С.283-288.
6. Миколаїв: природа, техніка, люди / Ред. В.В. Добровольський. - Миколаїв: Обласна друкарня, 2004. - 127 с .
7. Міжнародне співробітництво у сфері екології // mail.menr.gov.ua/publ/regobl01/dpsir/mikol/Another/MignarodSpivrobitn.htm
8. Николаевский городской совет и окружающая среда: Экологическое заявление. Июнь 2005. - Николаев: Типография И.Гудым, 2005. - 12 с.
9. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Миколаївській області у 2004 році // www.niklib.com/eco/environment.ua
10. Экология Николаева: Сборник / Ред. Ю.В. Кербунов. - Николаев, 1997. - 75 с .
11. Будет ли лес шуметь? // Южная правда. - 2005. – 5 нояб. - С.2.
Проблеми лісорозведення в Миколаївській області
12. Владимиров Ю. Николаев разделит высокую экологическую награду с канадцами и немцами // Вечерний Николаев. - 2004. - 9 нояб. - С.2.
Проект "Мережа міст України" завоював 2-е місце в світовому конкурсі з екології
13. В Могиланке прошла конференция по экобезопасности // Вечерний Николаев. – 2004. – 10 июня . - С.1.
Міжнародна науково-практична конференція "Екологічна безпека господарської діяльності" в Миколаєві
14. Ворскла А. Презентация книги "Экология Николаевщины" // Вестник Прибужья. - 2005. - 8 окт. - С.13.
15. Григорьева А. Экологическая конференция: [III Международная экологическая конференция "Проблемы энергоснабжения и экологии в судостроении" в УГМТУ] // Южная правда. - 2002. - 18 июня. - С.2.
16. Гымбиль А. Так давайте поспешим // Южная правда.- 2004. -5 июня. - С.4.
17. Гымбиль А. Задание самому себе // Южная правда.. - 2005. -4 июня. - С . 3.
Екологічні проблеми Миколаївщини .
18. Даниленко Т. Куди подіти токсичні відходи і сміття? // Рідне Прибужжя. – 2005. –
19. Демьяненко Н. Бугский лиман – не свалка // Вечерний Николаев. - 2004. -10 авг. - С.2.
Миколаївський морський торговий порт проводить роботи, що наносять шкоду рибним запасам в Дніпро-Бугському лимані.
20. Забруднили і землю і воду // Рідне Прибужжя. - 2 005. – 19 липня. - С.4.
Забруднення земель речовинами, шкідливими для довкілля на території Миколаївської області .
21. Завода В. Чисте повітря Прибужжя // Рідне Прибужжя. -2004. -16 листоп. - С.3.
Про проведення другого етапу операції "Чисте повітря" на Миколаївщині.
22. Землякова Н. Экологам. И не только... // Южная правда. -2005. - 24 сент. - С.3.
23. Нова книга В.С. Любарцевої "Экология Николаевщины"

24. Исайкина А. Пятно на Ингуле // Вечерний Николаев. - 2005. - 5 июля. - С.1.
25. Кербунов Ю. Нужен ли обычному Николаеву экологический менеджмент? // Вечерний Николаев. - 2005. - 17 февр. - С.4.
26. Клименко Т. Свалки, в очередь! // Наш город. - 2005. - 1-7 дек. - С.4.
27. Колесник А. Семинар по экологии // Южная правда. -2005. -11 янв. - С.3.
28. Колесник А. Экология Николаева // Вестник Прибужья. -2003. -1 мая. - С.13.
29. Кремінь Д. У зоні особливої уваги перебуває південний регіон країни з його техногенними бідами: [Екологічна ситуація в Первомайському районі] // Надзвичайна ситуація. - 2002. - № 3. - С.43-47.
30. Козлов С. В Николаеве появилась установка для переработки мусора // Вечерний Николаев. - 2004. -17 июля. - С.3.
31. Кубрак И.В. "Зеленый паросток майбутнього" // Причерноморье. - 2005. - 4-10 мая. - С.1.
Діяльність обласного держ. управління екології природних ресурсів в рамках акції "Зеленый паросток майбутнього"
32. Кулаков В. Утолил бы жажду... чистой водой! // Вечерний Николаев. - 2003. - 2 дек. - С.2.
33. Кураса Е. На пыльных тропинках зеленых лесов // Вечерний Николаев. - 2005. - 23 июня. - С.5.
Семінар з проблем охорони навколишнього середовища
34. Любарцева В. На сколько хватит деревьев при таком хозяйствовании? // Вестник Прибужья. - 2005.- 24 сент.- С.3.
Озеленення м. Миколаєва
35. Любарцева В. С голубого ручейка начинается река // Вестник Прибужья. - 2005. - 23 июня. - С.13
Стан маленьких рік Миколаївщини
36. Любарцева В. Э кология XXI века: взгляд в будущее // Вестник Прибужья. - 2004. - 6 нояб. - С.4.
37. Коваленко Н. Экология: Есть ли у нас будущее? // Вечерний Николаев. - 2004. -16 сент. - С.3.
38. Несанкционированным мусоросвалкам - бой! // Наш город. - 2006. - 26 янв. -1 февр. - С.10.
39. Николаев продаст свой мусор киевлянам // Наш город. - 2005. - 8-14 декабря. - С. 3.
Проблеми утилізації сміття в Миколаєві
40. Ногиль В. Дайте кислороду! // Вечерний Николаев. - 2004. - 26 окт. - С.2 .
Операція "Чисте повітря"
41. Николаевцы – за экологический коэффициент // Скиф. -2006. -18 янв. - С.3.
42. Олейников Ю. Николаевщина на карте флоры // Южная правда - 2003. -15 мая. - С.5.
Участь миколаївських натуралістів у Всеукраїнських зборах "Екологічна стежка"
43. Отруєна рыба // Рідне Прибужья. - 2005. - 21 липня. - С.2.
Масова загибель риби у районі с. Галицінівка Жовтневого району
44. Парки города в опасности // Вечерний Николаев. - 2004. - 20 марта. - С.4.
45. Парафило М. Природу мы будем охранять программно // Вечерний Николаев. - 2005. - 9 авг. - С.2.
46. Петрова Т. Николаевщина: как жить с такой экологией // Скиф. - 2006. - 6 марта. - С.4.
47. Петрова Т. Спокойную старость встретят не все // Южная правда. - 2005. - 5 нояб. - С.3.
Є про екологічні проблеми області і екологічний коефіцієнт
48. Петрова Т. Спасти людей от удушья помогут деньги ... из воздуха // Южная правда. - 2005. - 24 нояб. - С.4.
49. Пруткевич В. Объединяет общая проблема // Южная правда. - 2002. - 23 ноября. - С.3.
50. Семінар за проектом Британської Ради в Україні "Муніципальна мережа для екологічно стійкого розвитку"
51. Пучков В. А лес растет // Вечерний Николаев. - 2005. - 3 нояб. - С.4.
52. Седлецкий Е. В Международный день Черного моря мы вспоминаем о его защите и реабилитации // Вестник Прибужья. -2005. - 5 ноября. - С.3.
53. Сергеева В. Каким воздухом мы дышим // Вестник Прибужья. - 2004. - 6 марта. - С.2.
54. Смог над городом: О превышении вредных веществ в атмосфере // Южная правда. - 2004. - 31 янв. - С.1.

55. Тарасов К. Водопроводную воду пить можно // Южная правда. - 2005. - 19 июля. - С.3.
Стан водопровідної води в Миколаєві
56. Толочик П. Губимо Інгул, провокуємо екологічну небезпеку // Рідне Прибужжя. - 2004. - 15 квіт. - С.4.
57. Тонковид В. Карась погиб у Галициновке. Почему? // Вечерний Николаев. - 2005. - 30 июня. - С.1.
58. Тонковид В. Земля, которую мы можем потерять // Вечерний Николаев. - 2005. - 3 нояб. - С.4.
Ліса області
59. Толстих О. Чесно про екологію // Рідне Прибужжя. - 2005. - 4 жовт. - С.1.
Презентація книги "Екологія Николаевщины" В.С.Любарцевої в Будинку природи
60. Тонковид В. День окружающей среды: главное не количество, а качество // Вечерний Николаев. - 2005. - С.4
61. Тюрін А. Громадськість дає "добро" // Рідне Прибужжя. -2005. - 1 груд. - С. 2
Екологічні аспекти будівництва нового заводу ТОВ "Сандора"
62. Фалев В. Зеленые легкие города // Вечерний Николаев. -2004. - 27 июля. - С.2.
Благоустрій міста та оздоровлення атмосфери в Миколаєві
63. Чи позбудемось відходів і сміття?: У прокуратурі області // Рідне Прибужжя. - 2006. - 9 лют. - С.5.
64. Шведов В. Защита природы – это защита будущего // Южная правда. – 2004. – 25 марта. - С.3.
65. Шкурат Г. Жизнь без выбора // Вечерний Николаев. - 2004. - 27 июня. - С.2.
Індикатори сталого екологічного розвитку м. Миколаєва в 2002 р.
66. Шкурат Г.И. Экология и школа // Вечерний Николаев. -2004. - 30 марта. - С.4.
67. Экологическим доплатам - быть! // Южная правда. - 2006. -19 нояб. - С.5.
Програма "ЕКО+25%" очима миколаївців

Ташлицька ГАЕС: за і проти

1. Активисты "Дикой природы" требуют от Ющенко прекратить строительство Ташлыкской ГАЭС [17.10.2005] // www.ecoindustry.ru/news.html&id=4583
2. Бабенко В. Бульдозером по діамантам // Урядовий кур'єр. - 2005.-17 лист.-С.17.
3. Бондарчук Н. Ташлицька ГАЕС: друге дихання //Рідне Прибужжя. - 2003. - 30 верес. - С.1,4.
4. Бондарчук Н. Ташлицька ГАЕС: Буде світло в кінці тунелю? // Рідне Прибужжя. - 2002. - 22 черв. - С.2.
5. Виноградова А. Во что превращаем Южный Буг // Скиф. -2005. - 5 окт. - С.3.
Теплове забруднення р. Південний Буг ПУ АЕС і Ташлицькою ГАЕС
6. Галкіна А. Ташлицька ГАЕС – великий обман суспільства // Український Південь. - 2005. - 8-15 груд. - С.6.
7. Дачевская Л. Ложь и правда о Ташлыкской ГАЭС, или Как же вы, атомщики, до жизни такой докатились! // Вечерний Николаев. - 2005. - 24 мая. - С.2.
8. Дачевская Л. Ташлыкская ГАЭС – так ли страшен черт, как его малюют // Южная правда. - 2005. - 17 дек. - С.1,4.
9. Діденко Ю. Хто візьме відповідальність за можливу екологічну катастрофу на Миколаївщині та стане її Геростратом // Український Південь. - 2005. - 12-18 трав. - С.3.
10. Козлов С. Облсовет забрал у ландшафтного парка землю под водохранилище Ташлыкской ГАЭС // Вечерний Николаев. -2005. - 2 июня. - С.1.
11. Колесник А. Прискорбно, но факт... // Вестник Прибужжя. -2005. - 18 июня. - С.4 .
12. Колесник А. Хто скаже відверту правду: чи потрібна нам Ташлицька ГАЕС? // Український Південь. - 2005. - 3-10 лист. -С.7.
13. Колесников С. Проблеми Ташлицької ГАЕС немає // Український Південь. - 2005. - 4-11 серп. - С.6.
14. Кузнецов А. Названы имена героев акции в поддержку достройки Ташлыкской ГАЭС // Вечерний Николаев. - 2005. – 16 июня. - С.4.

15. Малицкий А. Ташлыкская ГАЭС: Так ли она необходима? // Вечерний Николаев. - 2005. - 17 мая. - С.2.
16. "Ні" – екологічному свавіллю": Заява Миколаївської обласної організації Народного Руху України: [Проти будівництва Ташлицької ГАЕС] // Український Південь. - 2002. - 27 черв. - С.1.
17. Общественные организации против Ташлыкской ГАЭС // nikinfo.net/news/news.php?id=3812
18. Партия зеленых: Строительство Ташлыкской ГАЭС приведет к экологической катастрофе // www.businesseco.ru/NewsAM/NewsAMShow.asp?ID=196786
19. Порадюк Р. Ташлицький тупик // Урядовий кур'єр. - 2005. - 20-27 січ. - С.6.
20. Порфирьева Г. Ташлык: если пистолет куплен, то давайте из него застрелимся? // Николаевский бизнес. - 2005. - 1 июня. - С.4.
21. Саковская Л. "Зеленый Рух" вновь пытается желаемое выдать за действительное // Южная правда. - 2003. - 6 февр. - С.5.
Про проблеми будівництва Ташлицької ГАЕС
22. Селиваник С. Ташлыкской ГАЭС нужна повторная экспертиза // Вечерний Николаев. - 2005. - 5 нояб. - С.2.
Екологічний збиток від добудови Ташлицької ГАЕС
23. Столяров І. На Миколаївщину насувається екологічна катастрофа // Український Південь. - 2005. - 2-9 черв. - С.1.
Про добудову Ташлицької ГАЕС
24. Суслowa Л.П. Техногенну катастрофу на Миколаївщині запланував блок "За єдину Україну": [З приводу введення в дію "Пускового комплексу Ташлицької ГАЕС"] // Український Південь. - 2002. - 6 берез. - С.6.
25. Ташлыкская ГАЭС: в диалоге рождается истина // Южная правда. - 2001. - 25 сент. - С.2.
26. Ташлыкская ГАЭС: сейчас важно действовать быстро и согласовано //
27. urp.org.ru/forum/viewtopic.php?p=7273&sid=cd60e5fdc28736468a951e442996aa70
28. Ташлицька ГАЕС: друге тисячоліття поспіль // www.niklib.com/eco/environment.ua
29. Тонковид В. Веселая акция-перфоменс... против Ташлыкской ГАЭС // Вечерний Николаев. - 2005. - 31 мая. - С.3.
30. Тонковид В. Даешь Ташлык в 2005 г.? // Вечерний Николаев. - 2004. - 20 апр. - С.2.
31. Тюрін А. У ролі третейських суддів – енергетики і зелені: XX V сесія облради // Рідне Прибужжя. - 2005. - 31 трав. - С.1-2.
32. Украинские зеленые оспаривают вывод экспертизы Ташлыкской ГАЭС //
33. Фляк В. Пора на пороги! // Вечерний Николаев. - 2005. - 8 дек. - С.4.
Партія ПОРА провела акцію протесту проти добудови Ташлицької ГАЕС
34. "Энергоатом" заявляет, что достройка Ташлыкской ГАЭС не нанесет вред экологии // e-news.com.ua/Energy/Energoatom_zajavljaet_chno_dostrojka.html

Реалії заповідної справи Миколаївщини

1. Добровольський В.В. Кінбурнська коса // Добровольський В.В. Екологічні знання: Навч. посібник. - Миколаїв, 2004. - С.212-219.
2. Заповідні місця Миколаївщини: Фотоальбом / За ред. Гаркуши О.М. - К.: Комп'ютерні системи, 2002. - 102 с. - (Укр. і англ. мовами)
3. Кінбурнський півострів / В.М.Давиденко, С.О.Потапчук, З.Й.Петрович, Г.В.Воротин - цева. - Миколаїв, 2004. - 40 с.
4. Абрамов К. Ландшафтный парк хотят превратить в пруд-охладитель // voznensensk.net.ua/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=5
5. Встреча за круглым столом. // Южная правда. - 2005. - 2 июня. - С.2.
Круглий стіл у м. Южноукраїнську з питання про зміни границь регіонального ландшафтного парку Гранітно-Степове Побужжя
6. Гоцуенко Н. Огненные "слезы" Кинбурна // Зеркало недели. - 2002. - 18-24 мая. - С.14.
7. Гранітно-Степове Побужжя // Український Південь. - 2002. - 4-10 лип. - С.4.

8. Грібова С.В. Українська Швейцарія: Екологіческая справка // vozhnesensk.net.ua/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=4
9. Гымбиль А. Северяне с южной пропиской // Южная правда. - 2004. - 11 дек. - С.4.
Про птахів, що живуть на Кінбурнській косі
10. Еремина Е. Бедному народу природа не принадлежит // Южная правда. - 2005. - 21 мая. - С.4.
Проблеми регіонального ландшафтного парку Тілігульський
11. Ільїн В. Кінбурн: пам'ять тисячоліть і глум сьогодення // Николаевский бизнес. - 2005. - 23 нояб. - С.7.
12. Комм Б. Чудо в степи // Крик. - 2004. - 21-28 июля. - С.5.
Заповідник Єланецький степ
13. Костецкая И. Атомный топор над Гранитно-Степовым Побужьем // Зеркало недели. - 2004. - 25 сент. - С.13 .
14. Кузнецов А. Еще один ландшафтный парк создан на Николаевщине // Вечерний Николаев. - 2003 . - 15 февр. - С.3.
Ландшафтний парк Приінгульський
15. Кузнецов А. Заповедную Кинбурнскую косу суд разрешил приватизировать // Вечерний Николаев. - 2005. - 5 февр. - С.4.
16. Кузнецов А. Разрабатывается проект сохранения биоразнообразия // Вечерний Николаев. - 2003. - 21 окт. - С.1.
Всесвітній банк здійснює проект збереження біорізноманіття в Азово-Чорноморському регіоні, куди входить ландшафтний парк Гранітно-Степове Побужжя
17. Кузнецов А. Рамсарские паспорта - Ягорлыцкому заливу и Тилигульскому лиману // Вечерний Николаев. - 2004. - 31 янв. - С.4.
Паспорти міжнародного зразку розроблені для Ягорлицької затоки і Тілігульського лиману
18. Кузнецов А. Сохраним природу Причерноморья // Вечерний Николаев. - 2003. - 18 нояб. - С.3.
19. Кузнецов А. Что происходит с орнитофауной Черноморского биосферного заповедника? // Вечерний Николаев. - 2003. - 20 февр. - С.5.
20. Кузнецов А. Як зберегти біорізноманіття // Рідне Прибужжя - 2004. - 15 січ. - С.2.
Про проект збереження біорізноманіття на Кінбурнській косі
21. Кулаков В. У ястребиного источника: [Гранитно- С теповое Побужье] // Новый век. - 2002. - № 1-2. - С.22-26.
22. Может погибнуть уникальный ландшафт: [парка "Гранитно- Степовое Побужье"] // Вестник Прибужья. - 2005. – 9 июля. - С.4.
23. Музыка Н. Остров "Кинбурн" // Вечерний Николаев. -2002. - 18 апр. - С.4.
24. Музыка Н. Приингулье заповедали: экология // Вечерний Николаев. - 2003. - 25 марта. - С.3.
25. Наточа Е. Разве мы волки вокруг? // Вечерний Николаев. -2004. - 9 сент. - С.5.
Проблеми Кінбурнської коси
26. Нікольська Л. Між морем і лиманом: [Кінбурнська коса] // Міжнародний туризм. - 2005. - № 2. - С.94-97.
Обсуждается вопрос изменения границ регионального ландшафтного парка "Гранитно-Степовое Побужье" // Вечерний Николаев. - 2005. - 17 мая. - С.2.
27. Олейник А. Вокзал для птиц: [Кинбурнская коса] // Николаевские новости. - 2002. – 22 мая. - С.8.
28. Паспорт для залива и лимана // Южная правда. - 2004. – 29 янв. - С.6.
Паспорти міжнародного зразку, розроблені для Ягорлицької затоки і Тілігульського лиману
29. Підмогильний С. Річковий Бог // Міжнародний туризм. -2005. - № 2. - С.78-82.
Ландшафтний парк "Гранітно-Степове Побужжя"
30. Реулець І. Зберегти скарби Кінбурна // Рідне Прибужжя. -2005. –1 0 лип. - С.3.
31. Степове Побужжя на Миколаївщині під загрозою знищення // www.vox.com.ua/data/publ/2005/12/01/stepove-pobuzhzhya-na-mykolaivschyni-pid-zagrozoju-znyschennya.html

32. Телька І. Кінбурнська криза // Дзеркало тижня. - 2004. - 31 лип. - С.15.
33. Тонковид В. Тилигульський лиман мог бы стать "золотым"... // Вечерний Николаев. - 2005. - 21 мая. - С.2. ; Ініціатива. - 2005. - № 2 - С. 30-32.
34. Трофимов Н. Заповіднику - труба : ["Гранитно- Степовое Побужье] // Наш город. - 2006. - 19-25 янв. - С.4.
35. Торган В. Рай для птиц, радость для человека // Європа -Центр. - 2004. - № 6. - С.105.
Кінбурнська коса
36. Чичкалюк Т. Миколаївщина - один з наймальовничіших куточків України // Ініціатива. - 2006. - № 2. - С.20-21.

Екологія і виробництво

1. Заявление [НГЗ] об экологических последствиях деятельности // Южная правда. - 2002. - 19 дек. - С.4.
2. Заявление об экологических последствиях // Рідне Прибужжя. - 2005. - 29 груд. - С.4.
Миколаївський морський торговий порт
3. Заявление об экологических последствиях деятельности ОАО "Николаевский глиноземный завод" // Рідне Прибужжя. -2004. - 17 серп. - С . 4 .
4. Заявление об экологических последствиях увеличения мощности ООО "НГЗ" до 1,6 млн. тонн глинозема в год // Южная правда. - 2005. - 26 мая. - С.3.
5. Заявление об экологических последствиях проектируемого и строящегося завода "Сандора" // Рідне Прибужжя. - 2005. - 6 груд. - С.4.
6. Измествева А. Заботясь об окружающей среде // Южная правда. - 2005. - 24 нояб . - С.3.
Охорона природи підприємством "НІБУЛОН "
7. Любарцева В.С. Путь в Европейский союз - через экологические стандарты // Вестник Прибужжя. - 2004. - 6 марта. -С.2.
Охорона навколишнього середовища на ДП НВКГ "Зоря-Машпроект"
8. Любарцева В. Экология НГЗ: вчера и сегодня // Вестник Прибужжя. - 2003. - 4 дек . - С.2.
9. Мац Д. "Экстрол": Ситуация под контролем // Вечерний Николаев. - 2005. - 7 июля. - С.3
10. Мирошниченко А. "Экстрол": экологические проблемы решаются // Вечерний Николаев. - 2005. - С.3 .
11. Мирошниченко А. Работы по очистке воздуха продолжа ю тся // Вечерний Николаев. - 2005. - 7 июля. - С.3.
Контроль над екологічною ситуацією на миколаївському підприємстві "Екстрол"
12. "Не навредит экологии": Компания "Украинский алюминий" всерьез заботится об охране окружающей среды // Металлург. - 2002. - 9 дек. - С.2.
13. Об экологических последствиях строительства и эксплуатации шламохранилища № 2 ООО "Николаевский глиноземный завод" // Южная правда. - 2005. - 28 апр. - С.3.

Державне управління та діяльність екологічних громадських об'єднань та організацій

1. Библиотека для экологов // Вестник Прибужжя. - 2005. - 24 сент. - С.3.
2. Заявление Николаевской городской организации Партии Зеленых Украины // Южная правда. - 2005. - 17 нояб. - С.3.
3. Литвак С. Партия зеленых знает как решить мусорную проблему в Николаеве // Николаевский бизнес. - 2006.-18 янв.- С.7.
4. Литвак С. Мнение Партии Зеленых совпадает с мнением большинства горожан :
Интервью с лидером Партии Зеленых города С. Литваком / Зап. Еремина Н. // Южная правда. - 2005. - 17 нояб . - С.3.
Знищення зелених насаджень при розширенні пр. Леніна у м. Миколаєві
5. Литвак С. Партия зеленых выступает за реальные шаги по решению "мусорной" проблемы в Николаеве // Южная правда. -2006. - 19 янв. - С.5.

6. Мирошниченко А. Чиновник, ты не прав! // Вечерний Николаев. - 2004. - 21 окт. - С.4.
Дотримання природоохоронного законодавства про збереження водоохоронних зон і прибережних територій
7. Литвак С. Чтобы власть начала что-то делать, должно произойти нечто чрезвычайное: [Об экологических проблемах] // Имена. - 2 004. - № 2. - С.10-17 .
8. Николаевские экологи нашли 750 тонн ядохимикатов, находящихся под открытым небом // Николаевские новости. -2006. - 22 марта. - С.1.
9. Островская М. За зеленую листву, за людей и за страну // Южная правда. - 2005. - 1 нояб. - С.2.
Діяльність Миколаївської міськради Партії Зелених України
10. Савкова Л. Ребята с "золотой метлой": Ровно год, как в городе Николаеве появился экологический отряд компании РУСАЛ // Николаевские новости. - 2005. - 3 нояб. - С.4.
11. Стоянов Н. Черное море - не для браконьеров // Южная правда. - 2003. - 17 мая. - С.3.
Робота прокуратури Миколаївської області з охорони водних ресурсів і рибних запасів
12. Тверда Т.В. Библиотека как центр экологической информации и культуры // Миколаїв: природа, техника, люди. – Миколаїв, 2004. - С.110-111.
13. Тверда Т.В. Публичная библиотека и проблемы экологического информирования городской громады // Экологический вестник. - 2004. – № 4. – С. 18-19.
Про діяльність Центру екологічної інформації і культури на базі бібліотеки-філіалу № 2 ЦБС для дорослих м. Миколаєва.
14. Толочик П. На порядку денному - питання екології, соціального захисту: У постійних комісіях обласної ради // Рідне Прибужжя. - 2004. - 4 берез. - С.2.
15. Христова Н. Земля, прости. Мы имеем пути тебя спасти...себя спасти // Вечерний Николаев. - 2004. - 25 нояб. - С.4.
Про діяльність обл. товариства охорони природи і Будинку природи
16. Экологическому отряду "РУСАЛа " – годик! // Вечерний Николаев. – 2005. - 17 нояб. - С.3.
17. "Я так люблю синее небо!" // Вечерний Николаев. - 2005. -24 мая. - С.3
Акція дитячих та юнацьких організацій на захист навколишнього середовища в Миколаєві

Укладач: Сергєєва О.В.